

Šibensko-kninska županija, Upravni odjel za gospodarstvo, na temelju članka 73. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13 i 153/13) te članka 27. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17), nakon provedenog postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Master plana turizma Šibensko-kninske županije donosi

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM POSTUPKU STRATEŠKE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ MASTER PLANA TURIZMA ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

I. UVOD

Master plana razvoja turizma Šibensko-kninske županije (u daljnjem tekstu: Master plan) izradio je Konzorcij „Urbanex Krutak“, a kojeg čine tvrtka Urbanex d.o.o. (OIB: 65000300727) i tvrtka Krutak d.o.o. (OIB: 66135581745), a prihvatila ga je Županijska skupština na sjednici održanoj 7. kolovoza 2017. Glavni cilj Master plana turizma Šibensko-kninske županije prvenstveno je osigurati prepoznatljivost regije Šibenik - Dalmacija u okviru Dalmacije na globalnom turističkom tržištu povećavajući kompetitivnost kompletnog turističkog sustava.

II. AKTIVNOSTI U OKVIRU POSTUPKA STRATEŠKE PROCJENE

Postupak Strateške procjene utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu: SPUO) proveden je u skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, brojevi 80/13 i 153/13), Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 64/08), Pravilnika o povjerenstvu za stratešku procjenu (Narodne novine, broj 70/08) i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08). U postupku strateške procjene za Strategiju provedene su slijedeće aktivnosti:

- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike donijelo je Rješenje o prihvatljivosti za ekološku mrežu (28. prosinca 2015. godine, KLASA: UP/I 612-07/15-71/198, URBROJ: 517-07-2-1-1-15-4).

- Župan je dana 19. srpnja 2016. godine donio Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Master plana turizma Šibensko-kninske županije (Klasa: 351-04/16-01/1 Urbroj: 2182/1-06-16-1).

- Županija je u zakonom propisanom roku mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima i mišljenja tijela jedinica područne (regionalne) samouprave o sadržaju strateške studije i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u strateškoj studiji. U sklopu određivanja sadržaja strateške studije, organizirane su i javne konzultacije vezano za usuglašavanje mišljenja o sadržaju Strateške studije utjecaja na okoliš za Master plan turizma Šibensko-kninske županije, i to dana 23. kolovoza 2016. godine u prostorijama Javne ustanove Razvojna agencija Šibensko-kninske županije.

- Javnost je informirana o postupku određivanja sadržaja strateške studije utjecaja na okoliš objavom informacije na internetskoj stranici (<http://sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/-master-plan-turizma-ibensko-kninske-upanije/214>).

- Odluka o sadržaju Strateške studije Master plana turizma Šibensko-kninske županije donesena je 31. kolovoza 2016. godine (Klasa: 351-04/16-01/1 Urbroj: 2182/1-09-16-21).
- Župan Šibensko-kninske županije dana 10. siječnja 2017. godine imenovao je Stručno povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja Master plana na okoliš Odlukom o osnivanju i imenovanju povjerenstva za stratešku procjenu utjecaja Master plana turizma Šibensko-kninske županije na okoliš (Klasa: 351-04/16-01/1 Urbroj: 2182/1-09-16-31).
- Povjerenstvo je održalo dvije sjednice, te je na drugoj sjednici 26. travnja 2017. godine donijelo Mišljenje o cjelovitosti i stručnoj utemeljenosti Strateške studije.
- Odluka o upućivanju Strateške studije o procjeni utjecaja na okoliš Master plana turizma Šibensko-kninske županije i Master plana na javnu raspravu započinjanju postupka javne rasprave donesena je 2. svibnja 2017. godine (Klasa: 351-04/16-01/1 Urbroj: 2182/1-09-16-44), te je javnost obaviještena objavom informacije u dnevnom tisku Slobodna Dalmacija (5. svibnja 2017. godine), te objavom cjelokupne dokumentacije Nacrta prijedloga Master plana turizma Šibensko-kninske županije, Strateške studije i Ne-tehničkog sažetka na internetskim stranicama Županije (<http://sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/-master-plan-turizma-ibensko-kninske-upanije/214>). Javna rasprava provedena je u razdoblju od 15. svibnja 2017. do 14. lipnja 2017. godine, te je za vrijeme trajanja javne rasprave uvid u dokumentaciju bio omogućen u prostorijama Županije, u prostorijama Upravnog odjela za gospodarstvo, u vremenu od 12:00 do 14:00 sati. Javno izlaganje održano je 31. svibnja 2017. godine, u prostorijama Javne ustanove Razvojna agencija Šibensko-kninske županije.
- Tijekom javne rasprave zaprimljena su mišljenja sljedećih tijela na Master plan i Stratešku studiju: Ministarstva obrane, Ministarstva turizma, Javne ustanove Razvojna agencija Šibensko-kninske županije i HEP operatora distribucijskog sustava d.o.o.
- Nakon izvršenih izmjena na predmetnim dokumentima, te izrađenog Izvješća s javne rasprave (od dana 26. lipnja 2017. godine), Županija je zatražila od Ministarstva zaštite okoliša i energetike, mišljenje o provedenoj strateškoj procjeni. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike je 12. srpnja 2017. godine izdalo mišljenje (Klasa: 351-03/17-04/1189, Urbroj: 517-06-2-1-2-17-2), a u kojem stoji da je postupak strateške procjene utjecaja Master plana turizma Šibensko-kninske županije na okoliš proveden sukladno propisima zaštite okoliša.
- Županijska Skupština je dana 7. kolovoza 2017. godine donijela Zaključak o prihvaćanju Master plan turizma Šibensko-kninske županije.
- Svi akti iz postupka informiranja ili sudjelovanja javnosti objavljeni su na službenim internetskim stranicama Šibensko-kninske županije (<http://sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/-master-plan-turizma-ibensko-kninske-upanije/214>).

III. SAŽETI PRIKAZ NAČINA NA KOJI SU PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE INTEGRIRANA U MASTERPLAN

Master plan ima dvojak karakter, s jedne strane utvrđuje općenito strateško usmjerenje razvoja sektora turizma kroz razvoj turističkih proizvoda, sektorsko i međusektorsko povezivanje i poticanje poduzetništva, brendiranje regije, te moderniziranje i unaprjeđenje kompetitivnosti organizacije

sektora, kao i s druge realizaciju konkretnih intervencija za ostvarivanje njegovih ciljeva, koji se većinom odnosi na infrastrukturne zahvate.

Za ispunjavanje vizije „Šibenik –Dalmacija prepoznatljiva je, konkurentna i atraktivna turistička destinacija koja svoju cjelogodišnju ponudu temelji na raznovrsnim autentičnim turističkim proizvodima utemeljenim na bogatoj prirodnoj i kulturnoj baštini kojom obzirno i održivo gospodari“ utvrđen je strateški okvir Master plana turizma koji se sastoji od ciljeva, prioriteta, mjera i aktivnosti. Kao osnova za izradu strateškog okvira izvršena je sveobuhvatna analiza sektora turizma, kao i resursnih osnova područja županije, uključujući i stanje okoliša, čime je omogućeno formiranje mjera ublažavanja već postojećih problema okoliša ili smanjenja i sprečavanja posljedica pritiska turizma na okoliš već u samoj provedbi aktivnosti predloženih Master planom. Osim prilagodbi provedbe aktivnosti potrebama zaštite okoliša, Master plan dakle predviđa i mjere i aktivnosti koje izravno djeluju na unaprjeđenje stanja okoliša, s posebnim naglaskom na zaštićene područja prirode.

IV. SAŽETI PRIKAZ NAČINA NA KOJI SU REZULTATI STRATEŠKE STUDIJE, MIŠLJENJA JAVNOPRAVNIH TIJELA, KAO I MIŠLJENJA JAVNOSTI INTEGRIRANI U MASTER PLAN

Tijekom izrade Strateške studije, identificirani su potencijalni utjecaji provedbe Master plana na ciljeve zaštite okoliša strateške studije. Mogući značajni i kumulativni utjecaji procijenjeni su za ciljeve održivog korištenja vodnih resursa, povećanja kapaciteta gospodarenja otpadom, očuvanje krajobraznih vrijednosti prostora, očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta te temeljnih obilježja zaštićenih područja prirode, poboljšanja stanja voda i vodnih tijela, te zaštite šuma. Manji utjecaji ocijenjeni su na ciljeve smanjenja onečišćavanja mora i očuvanje reprezentativnih primjeraka graditeljske baštine, prvenstveno zbog već velikog broja mjera predviđenih Master planom kojima se utječe na zaštitu ovih ciljeva.

Rezultati Strateške studije uzeti su u obzir u Mater planu tako da su:

- Korigirane ciljne vrijednosti pokazatelja ciljeva Master plana kojim se osigurava smanjenje pritiska turizma na obalno područje.
- Izmjenom postojećih i uvođenjem novih pokazatelja koji će imati povoljnije učinke na zaštitu okoliša i prirode, te održivog razvoja.
- Predviđena je evaluacija prikladnosti korištenja turističkih resursa uzimajući u obzir socijalni, ekonomski i ekološki kontekst, te će se za resurse formirati ograničavajući kriteriji kako bi se spriječilo narušavanje socijalnih i ekoloških obilježja i procesa.
- Dodavanjem novih i proširenjem postojećih aktivnosti u svrhu osiguravanja zaštite okoliša i prirode.
- Izmjenom i dopunom opisa ciljeva, prioriteta i mjera u svrhu osiguravanja provođenja mjera očuvanja i zaštite okoliša .
- Obrazložena načela korištenja resursnih osnova i provođenja pojedinih mjera kojima se uzima u obzir zaštita okoliša i prirode, uz naglašavanje postojećih problema okoliša.

Tijekom javne rasprave zaprimljeno je četiri mišljenja, prijedloga i primjedbi od Ministarstva turizma, Ministarstva obrane, Javne ustanove Razvojna agencija Šibensko-kninske županije i HEP operator

distribucijskog sustava d.o.o., sve dostavljene u pisanom obliku poštom na adresu Šibensko-kninske županije. Zaprimljeni prijedlozi koji su ocijenjeni relevantnima za Master plan, integrirani su na sljedeći način:

- Izvršena je prioritizacija provedbe Master plana na razini razvojnih mjera. U Akcijskom planu kao operativnom provedbenom dokumentu definiran terminski plan, te su definirane institucije odgovorne za provedbu ciljeva, prioriteta i mjera, kao i izvori financiranja na razini razvojnih mjera.
- Izmijenjeni su tablični prikazi dijelova strateškog okvira tako da su aktivnosti uklonjene iz okvira, te su popisane u Prilogu 2. Master plana.
- Uklonjene su mjere i aktivnosti za koje je ocijenjeno da Master plan ne može na njih utjecati.

V. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA PRIHVAĆANJA ODABRANOG VARIJANTNOG RJEŠENJA MASTER PLANA U ODNOSU NA OSTALA RAZMOTREBA VARIJANTNA RJEŠENJA

Osnova za procjenu varijanti predstavljala je realizacija Master plana u odnosu na prostor županije tijekom istog planskog perioda. Glavni cilj usporedbi varijanti je dobiti uvid u kvantitetu i vrstu utjecaja koje bi obje varijante generirale na iste ciljeve zaštite okoliša. Pri analizi utjecaja na okoliš, u obzir su se razmatrale:

1. Varijanta 1 - uzima u obzir ispunjenje strateških ciljeva na čitavom teritoriju županije kao na jedinstvenoj planskoj jedinici, pri čemu se razvoj turizma ne bi prilagođavao lokalnim uvjetima i predispozicijama pojedinih područja. Uzimajući u obzir plansko razdoblje, procjenjuje se da bi najveća realizacija bila u najrazvijenijem području županije gdje već postoje uvjeti za daljnji razvoj.
2. Varijanta 2 – uzima u obzir ostvarenje ciljeva Master plana, ali prema definiranoj prostornoj diferencijaciji teritorija organiziranoj u klasterne. Klasteri su grupirani s obzirom na srodne gospodarske i okolišne karakteristike, te je primjenom decentraliziranog pristupa za svaki od njih planiran razvoj specifične turističke ponude primjerene uvjetima. Navedeni proizvodi se nadalje formiraju i plasiraju prema utvrđenoj prioritetnosti, čime se brže ostvaruje kompetitivnost regije. Raspodjelom teritorija u klasterne osigurava se brži turistički razvoj zaobalja, uz rasterećenje trenutno najopterećenijih područja i resursa koji predstavljaju kupališni turizam.

Iako Varijanta 1 i Varijanta 2 pretpostavljaju provedbu istih ciljeva, prioriteta i mjera, prioritizacijom ostvarenja mjera prilagođenih klasterkom pristupu osigurava se potrebno rasterećenje priobalnog područja u korist zaobalja, zbog čega je utvrđeno da je Varijanta 2 preferirana varijanta sa stajališta zaštite okoliša i prirode.

VI. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I MJERE UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU

Strateškom studijom predložene su mjere zaštite okoliša na temelju identificiranih negativnih kumulativnih utjecaja, a osmišljene su kako bi se ti negativni utjecaji izbjegli ili smanjili na najmanju moguću mjeru. Također, temeljem analize strateških ciljeva i ciljnih vrijednosti, kao i same strukture Master planom, dane su smjernice za poboljšanje stanja okoliša, koje nisu nužno vezane za provedbu samih mjera Master plana, već predstavljaju analizom zamijećene mogućnosti za poboljšanje stanja

okolišnih i društvenih aspekata. Mjere i smjernice određene strateškom procjenom mogu se promatrati i kao kriteriji/ograničenja za niže dokumente kojima se planiraju strateške aktivnosti i projekti, uključujući i „pravila“ za provođenje, odnosno uvjete kojih se treba pridržavati pri izradi SPUO za pojedine planirane zahvate.

1. Mjere za postizanje cilja održivog korištenja vodnih resursa:

-gdje je moguće, predvidjeti dodatne načine osiguranja vode za turističke i rekreativne djelatnosti osim javnog vodoopskrbnog sustava,

-u ljetnim mjesecima zabraniti navodnjavanje sportskih terena, osobito golf igrališta, iz sustava javne vodoopskrbe,

-vodoopskrbna infrastruktura i sustav javne odvodnje treba se planirati sukladno turističkim potrebama i uskladiti s planiranim turističkim razvojem I

-pri planiranju infrastrukturnog opremanja uključiti rješenja za održivo korištenje pitke vode, kao i pročišćavanje i recikliranje otpadnih voda.

2. Mjere za postizanje cilja Poboljšanja stanja voda i vodnih tijela:

-uskладiti izgradnju sustava odvodnje otpadnih voda sa sustavom vodoopskrbe, kako bi se izbjeglo prekomjerno stvaranje otpadnih voda bez odgovarajućeg sustava zbrinjavanja i pročišćavanja,

-zbog poroznosti krškog terena, buduće golf zone razvijati na lokacijama daleko od obalnog pojasa, vodotoka u svrhu sprečavanja onečišćenja i

-osigurati da sustavi odvodnje otpadnih voda uključuju pročišćavanje otpadnih voda prikladnog stupnja s rješenjem za zbrinjavanje otpadnog mulja.

3. Mjere za postizanje cilja Sprečavanje onečišćenja mora:

-prioritetno provesti reviziju i dovršavanje Planova tematiziranja plažama, uz obavezno određivanje prihvatnog kapaciteta,

-izrada planova čišćenja lučkih bazena od morskog otpada, uz redovito skupljanje plivajućeg otpada.

4. Mjere za postizanje cilja Očuvanja bioraznolikosti staništa i vrsta te temeljnih obilježja ZP prirode:

-usmjeravati mjere Master plana na komunalno održavanje postojećih plaža uz izbjegavanje uređenja prirodnih, udaljenih i ruralnih plaža,

-prije izdavanja koncesija, odrediti stupanj kopnene i morske biološke raznolikosti,

-koncesijama definirati nosivi kapacitet plaža sukladno revidiranim Planovima tematiziranja plaža,

-kontroliranje broja turista na zaštićenim područjima (npr. ograničavanjem prodaje karata ili veličine grupnih posjeta) do donošenja plana upravljanja posjetiteljima,

-izrada planova upravljanja prometom na osjetljivim lokacijama kako bi se izbjegli pritisci i zagušenja

-uključivanje obnove autohtone vegetacije u proračunske troškove tijekom projektiranja razvoja pojedinačnih zahvata,

-rekreativne i sportske zahvate (kayaking, kampiranje, planinarske staze i sl.) planirati u područjima manjeg bioekološkog značaja i

-dio prihoda od turizma namijeniti za sredstva za očuvanje prirodnih sadržaja, posebice u općinama s manjim BDP-om.

5. Mjere za postizanje cilja Očuvanja reprezentativnih primjeraka graditeljske baštine

-rekonstrukciju i restauraciju graditeljske baštine planirati u skladu s izvornom arhitekturom, odgovarajućom kvalitetom materijala i uz stručno vodstvo konzervatora kako bi se spriječio nepovratni gubitak vrijednost kulturnog naslijeđa

-povezivanje turističkih atrakcija rješavati uvođenjem javnog prijevoza umjesto osiguravanja pristupnosti osobnim vozilima

-dio prihoda od turizma namijeniti za sredstva za očuvanje kulturnih sadržaja, posebice u općinama s manjim BDP-om

6. Mjere za postizanje cilja Zaštite šuma

-izbjegavati prenamjenu šumskih površina

-provoditi investicije u zaštitu šuma od požara

7. Mjere za postizanje cilja Očuvanja krajobraznih vrijednosti prostora

-prilagođavanje ciljnih vrijednosti dolaska turista i smještajnih kapaciteta koje ukazuju na nesrazmjerno opterećenje obalnog područja i potrebe za novom izgradnjom

-u budućnosti golf terene i sportsko-rekreacijske zone koristiti kao priliku za unaprjeđenje devastiranih krajolika gdje je to moguće ili kao nadopuna postojeće turističke ponude u blizini već izgrađenih turističkih zona i naselja

-poticati izradu dokumenata analize tipologije naselja i krajobraza/cjelovitih urbanih rješenja koja uzimaju u obzir krajobrazno uređenje s kojima moraju biti usklađene novoplanirane turističke građevine i sadržaji

-sprečavanje buduće prenamjene vrijednih krajobraznih područja u građevinska područja ili prenamjena uz pripremu cjelovitih urbanističkih rješenja koja uzimaju u obzir krajobrazno uređenje

8. Mjere za postizanje cilja Povećanja kapaciteta gospodarenja otpadom

-uskладiti broj uređaja za skupljanje različitih otpadnih tvari s planiranim kapacitetima lučkog i pomorskog prometa

-osigurati odvojeno prikupljanje otpada na mjestu nastanka u turističkim zonama i kompleksima

Osim mjera kojima se direktno utječe na sprečavanje ili ublažavanje učinaka Master plana na okoliš, formirane su i smjernice prema kojima je moguće doraditi Master plan kako bi se postiglo poboljšanje stanja okoliša

1. Provesti klasterizaciju na cijelom strateškom okviru uz odgovarajuću korekciju ciljnih vrijednosti po klasterima, a kako bi se spriječilo razaranje obalnog područja kroz akumulaciju kompletnih smještajnih kapaciteta, nove izgradnje, apartmanizacije, litoralizacije obale, prometnih zagušenja i posljedičnih utjecaja na sve sastavnice okoliša.
2. Korigirati prioritizaciju turističkih proizvoda kako bi se smanjio kumulativni utjecaj istodobnog provođenja jednog proizvoda u četiri od pet klastera.
3. Korekcija ciljne vrijednosti povećanja broja turističkih dolazaka, umjesto kojih se predlaže disperzija turističkih atrakcija dalje od obalne zone.
4. Smanjiti očekivane projekcije i ciljane vrijednosti kreveta do 2020. uz istodobno angažiranje kapaciteta u planiranim i postojećim zonama na otocima i u zaleđu. Ciljane vrijednosti smještajnih kapaciteta podijeliti po turističkim proizvodima koji će se provoditi po klasterima u svrhu sprečavanja nove izgradnje kapaciteta na obali. Povećati ciljane vrijednosti za smještajne kapacitete u seoskoturističkim imanjima, te ih integrirati u pripadajuće turističke proizvode.
5. U obalnom području prioritizirati obnavljanje i rekonstrukciju postojećih nad izgradnjom novih prometnica. Smanjenje korištenja osobnih vozila planirati jačanjem sustava javnog prijevoza, uspostavom novih linija i modova od kojih će profitirati ne samo turisti već i stanovništvo izvan turističke sezone.
6. Općenito povezati ciljane vrijednosti pokazatelja uspjeha s predviđenim turističkim proizvodima.
7. Sustav podrške pri korištenju EU fondova proširiti i na fizičke osobe na razini županije koje svojim djelatnostima doprinose ili će doprinijeti ispunjenju ciljeva razvoja turizma, uključujući i poljoprivrednike.
8. Poticati suradnju između sektora okoliša, prostornog planiranja, turističke zajednice i Ministarstva kulture u cilju bolje integracije sektorskih planova na lokalnoj i regionalnoj razini.
9. Poticati međusektorsku suradnju kako bi se osiguralo izbjegavanje dupliciranja postupaka uz istovremeno promicanje učinkovitog korištenja resursa.
10. Poticati izradu dokumenata kojima će se propisati uvjeti, tj. smjernice za provođenje zahvata u odnosu na šume, ugrožena i rijetka staništa, vrste flore i faune, krajobrazne, kao i more s obzirom na osobitosti predjela za koje će turistički proizvod biti kreiran.

VII. NAČIN PRAĆENJA PRIMJENE MJERA KOJE SU POSTALE SADRŽAJEM MASTER PLANA

Praćenje provedbe Master plana ključno je u osiguravanju uspjeha u postizanju razvojnih ciljeva prema utvrđenim načelima održivog razvoja i zaštite okoliša i prirode. Ciljne vrijednosti kojima će se osigurati praćenje provedbe Master plana korigirane su prema zahtjevima strateške procjene, te je za iste u provedbenom dokumentu Master plana definirano nadležno tijelo za provedbu. Plan praćenja provedbe također je važan kako bi tijelo nadležno za provedbu na vrijeme dobilo informaciju o nepredviđenim negativnim utjecajima i moglo pokrenuti odgovarajuće mjere ublažavanja.

VIII. NAČIN PRAĆENJA ZNAČAJNIH UTJECAJA NA OKOLIŠ I EKOLOŠKU MREŽU DONESENOG MASTER PLANA

Program praćenja stanja okoliša temelji se na indikatorima, odnosno pokazateljima promjene početnog stanja okoliša. Indikatori mogu biti i kvalitativne i kvantitativne informacije. U svrhu izbjegavanja umnožavanja programa praćenja u odnosu na slične pokazatelje, kao i stvaranja neplaniranih troškova, programom praćenja vezano za provedbu Master plana predviđaju se samo podaci i pokazatelji koji su već u primjeni sukladno posebnim propisima.

Ovo izvješće objavljuje se na službenim internetskim stranicama Šibensko-kninske županije sukladno članku 5. stavku 1. točki 5. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08).

Pročelnica

M.p.č. Marlena Floigl

U Šibeniku, 17. kolovoza 2017. godine

Klasa: 351-04/16-01/1

Urbroj: 2182/1-09-17-59